

8. Վնասակար նյութերի արտանետումը մթնոլորտ
8. Emissions of hazardous substances into atmosphere

2020թ. մթնոլորտային արտանետումները կազմել են 295.4 հազ. տ, որի 70.8%-ը բաժին է ընկել արտանետման շարժական, 29.2%-ը՝ անշարժ աղբյուրներին:

8.1. Արտանետման անշարժ աղբյուրներից վնասակար նյութերի արտանետումը մթնոլորտ: Արտանետման անշարժ աղբյուրներից մթնոլորտ արտանետված վնասակար նյութերի քանակը կազմել է 86.2 հազ. տ:

Արտանետման անշարժ աղբյուրների քանակը կազմել է 3 422, որոնց 74.3%-ն ունեցել են սահմանային թույլատրելի հաստատված չափորոշներ: Արտանետման անշարժ աղբյուրներից անջատված վնասակար նյութերի քանակը կազմել է 257.2 հազ. տ, որի 66.5%-ը որսվել է, մնացած 33.5%-ը՝ արտանետվել մթնոլորտ: Հանրապետության մեկ բնակչի հաշվով արտանետումները կազմել են 29.1 կգ, մեկ կմ²-ի հաշվով (առանց Սևանա լճի հայելու մակերեսի)՝ 3 028.5 կգ:

In 2020, emissions into atmosphere comprised 295.4 thsd. t, 70.8% of which fell to share of mobile, 29.2% - to stationary sources of emission.

8.1. Emission of hazardous substances into atmosphere from stationary sources of emission. The quantity of hazardous substances emitted into atmosphere from stationary sources comprised 86.2 thsd. t.

The quantity of stationary sources of emission comprised 3 422, 74.3% of which had standard marginal permissible norms. The quantity of hazardous substances detached from stationary sources of emission comprised 257.2 thsd. t, 66.5% of which was captured, the rest 33.5% – emitted into atmosphere. Atmospheric emissions per capita in the republic comprised 29.1 kg and 3 028.5 kg – per km² (without mirror of Lake Sevan).

Արտանետման անշարժ աղբյուրներից անջատված վնասակար նյութերը և մթնոլորտային տեսակարար արտանետումներն ըստ ՀՀ մարզերի և Երևան քաղաքի, 2020թ.

Hazardous substances detached from stationary sources of emission and atmospheric specific emissions by RA marzes and Yerevan city, 2020

	Արտանետման անշարժ աղբյուրներից անջատված վնասակար նյութերի քանակը, տ Quantity of hazardous substances detached from stationary sources of emission, t	Որսված վնասակար նյութերի քանակը, տ Quantity of captured hazardous substances, t	Մթնոլորտային արտանետումների քանակը, տ Quantity of atmospheric emissions, t	Մթնոլորտային տեսակարար արտանետումները Atmospheric specific emissions	
				մեկ բնակչի հաշվով, կգ per capita, kg	մեկ կմ ² հաշվով, կգ ¹ per km ² , kg ¹
ք. Երևան Yerevan city	14 353.7	-	14 353.7	13.2	64 366.4
Արագածոտն Aragatsotn	633.7	-	633.7	5.1	229.9
Արարատ Ararat	146 336.5	143 142.9	3 193.6	12.4	1 528.0

¹ Առանց Սևանա լճի հայելու մակերեսի:
Excluding mirror surface of Sevan Lake.

	Արտանետման անշարժ աղբյուրներից անջատված վնասակար նյութերի քանակը, տ Quantity of hazardous substances detached from stationary sources of emission, t	Որսված վնասակար նյութերի քանակը, տ Quantity of captured hazardous substances, t	Մթնոլորտային արտանետումների քանակը, տ Quantity of atmospheric emissions, t	Մթնոլորտային տեսակարար արտանետումները Atmospheric specific emissions	
				մեկ բնակչի հաշվով, կգ per capita, kg	մեկ կմ ² հաշվով, կգ ¹ per km ² , kg ¹
Արմավիր Armavir	1 918.4	-	1 918.4	7.3	1 544.6
Գեղարքունիք Gegharkunik	9 864.6	-	9 864.6	43.4	2 424.0
Լոռի Lori	11 628.1	-	11 628.1	54.6	3 060.8
Կոտայք Kotayk	46 112.2	27 868.0	18 244.2	72.7	8 746.0
Շիրակ Shirak	1 110.7	-	1 110.7	4.8	414.4
Սյունիք Syunik	10 302.0	-	10 302.0	75.4	2 286.3
Վայոց ձոր Vayots Dzor	278.5	-	278.5	5.8	120.7
Տավուշ Tavush	14 675.2	-	14 675.2	121.3	5 427.2
Ընդամենը ՀՀ Total RA	257 213.6	171 010.9	86 202.7	29.1	3 028.5

Արտանետման անշարժ աղբյուրներից մթնոլորտային արտանետումների քանակն ըստ նյութերի, 2020թ.

Quantity of atmospheric emissions from stationary sources by substances, 2020

տոննա
tons

		Ընդամենը Total
Փոշի Dust		6 979.5
այդ թվում՝ in which:		
օրգանական organic		196.2
անօրգանական non-organic		6 783.3
Ծանր մետաղներ Heavy metals		2.9
այդ թվում՝ in which:		
պղինձ copper		-
կապար lead		-
ցինկ zinc		-
քրոմ վեցվալենտանի (վերահաշվարկված քրոմի եռօքսիդի) hexavalent chromium (eq. chromium trioxide)		-
մոլիբդեն molybdenum		2.9
արսենի անօրգանական միացություններ arsenic organic compounds		-
Ազոտի օքսիդներ (առանց ենթօքսիդի) Nitrogen oxides (without protoxide)		2 041.1
Ծծմբային անհիդրիդ (SO ₂) Sulfur dioxide (SO ₂)		850.2
Ածխածնի օքսիդ Carbon monoxide		3 512.3
Ածխաջրածիններ (առանց ՑՕՄ-ի) Hydrocarbons (without VOC)		71 917.0
այդ թվում՝ in which:		
մեթան methane		66 942.0
ածխածին քառաքլոր carbon tetrachloride		48.8
բուրիլցելյուլոզ butyl cellulose		0.1
էթան ethane		3 791.1
էթանթիոլ ethanethiol		0.1

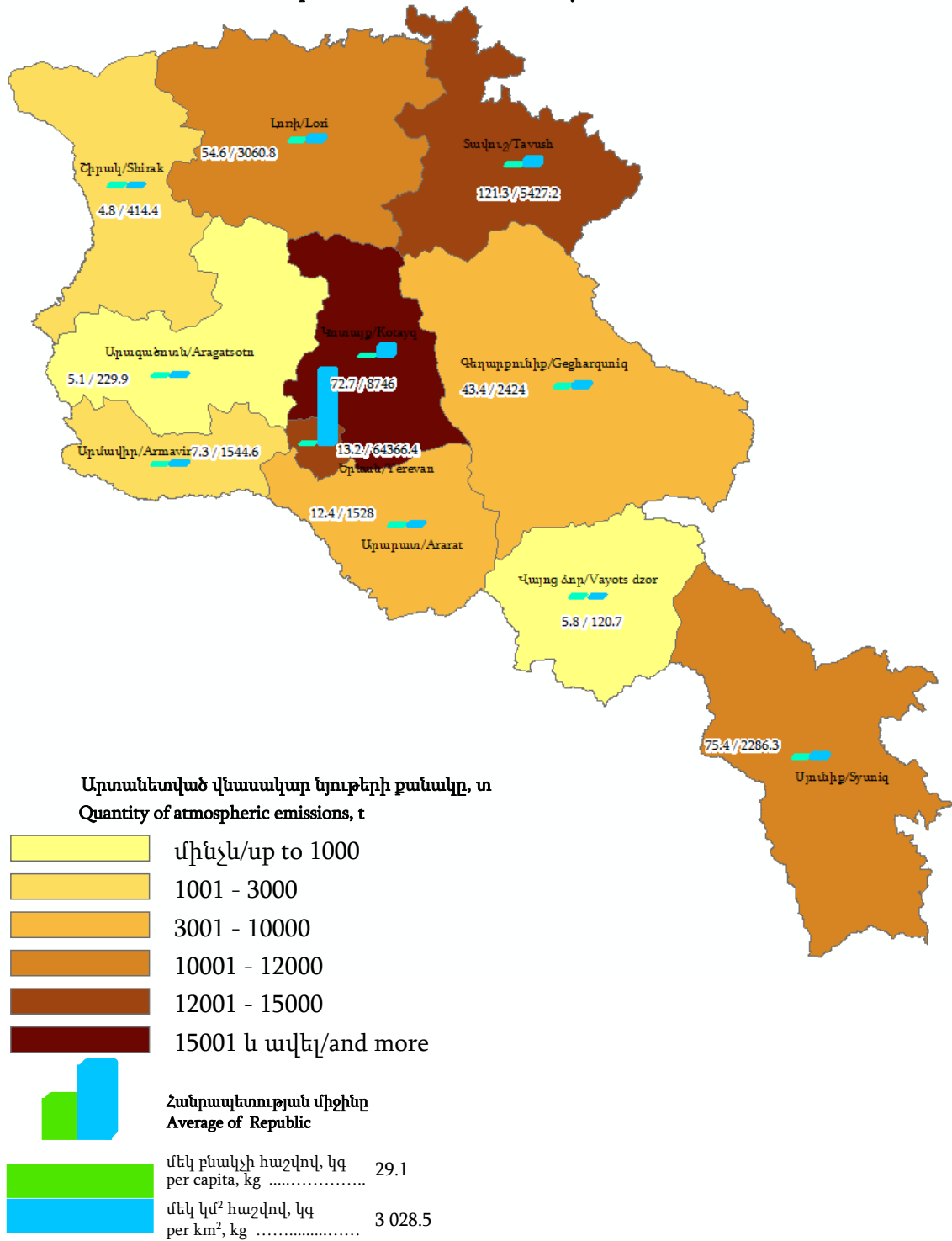
		Հնդամներ	Total
պրոպան	propane		1 038.4
այլ ածխաջրածիններ	other hydrocarbons		96.5
Ցնդող օրգանական միացություններ (SOU)	Volatile organic compounds (VOC)		600.0
Այլ նյութեր	Other substances		299.7
Հնդամներ	Total		86 202.7

Որսված վնասակար նյութերի մասնաբաժինն արտանետման անշարժ աղբյուրներից անջատված նյութերի մեջ ըստ հանրապետության մի շարք քաղաքների, 2020թ.

Share of captured hazardous substances in detached substances from stationary sources of emission by some cities of the republic, 2020

		Անջատված նյութերի քանակը, տ	Որսված նյութերի մասնաբաժինը, անջատվածի նկատմամբ, %	Արտանետման անշարժ աղբյուրներից մթնոլորտ արտանետված վնասակար նյութերի քանակը, տ
		Quantity of detached substances, t	The share of captured substances in the detached, %	Quantity of hazardous substances emitted into atmosphere from stationary sources of emission, t
Երևան	Yerevan	14 353.7	-	14 353.7
Արարատ	Ararat	145 962.8	98.1	2 819.9
Ալավերդի	Alaverdi	16.5	-	16.5
Հրազդան	Hrazdan	28 524.5	97.7	656.5
Վանաձոր	Vanadzor	10 989.7	-	10 989.7
Գյումրի	Gyumri	842.0	-	842.0
Կապան	Kapan	216.2	-	216.2
Քաջարան	Qajaran	1 470.7	-	1 470.7

Մթնոլորտային արտանետումներն անշարժ աղբյուրներից, 2020թ.
 Atmospheric emissions from stationary sources, 2020

8.2. Մթնոլորտային արտանետումները շարժական աղբյուրներից: Շարժական աղբյուրներից մթնոլորտ արտանետված վնասակար նյութերի քանակը 2020թ. կազմել է 209.2 հազ. տ: Դրանց մեջ մեծ տեսակարար կշիռ են ունեցել ածխածնի օքսիդը՝ 151.4 հազ. տ կամ ընդհանուր արտանետումների 72.3%-ը, ցնդող օրգանական միացությունները՝ 36.0 հազ. տ կամ 17.2%, ազոտի օքսիդները՝ 20.9 հազ. տ կամ 10.0%:

8.2. Atmospheric emissions from mobile sources. In 2020 the quantity of hazardous substances emitted into atmosphere from mobile sources comprised 209.2 thsd. t. A large share was comprised by carbon oxide 151.4 thsd. t or 72.3% of total emissions, volatile organic compounds – 36.0 thsd. t or 17.2%, nitric oxides – 20.9 thsd. t or 10.0%.

Շարժական աղբյուրներից մթնոլորտ արտանետված վնասակար նյութերի քանակը, 2020թ.

Quantity of hazardous substances emitted from mobile sources into atmosphere, 2020

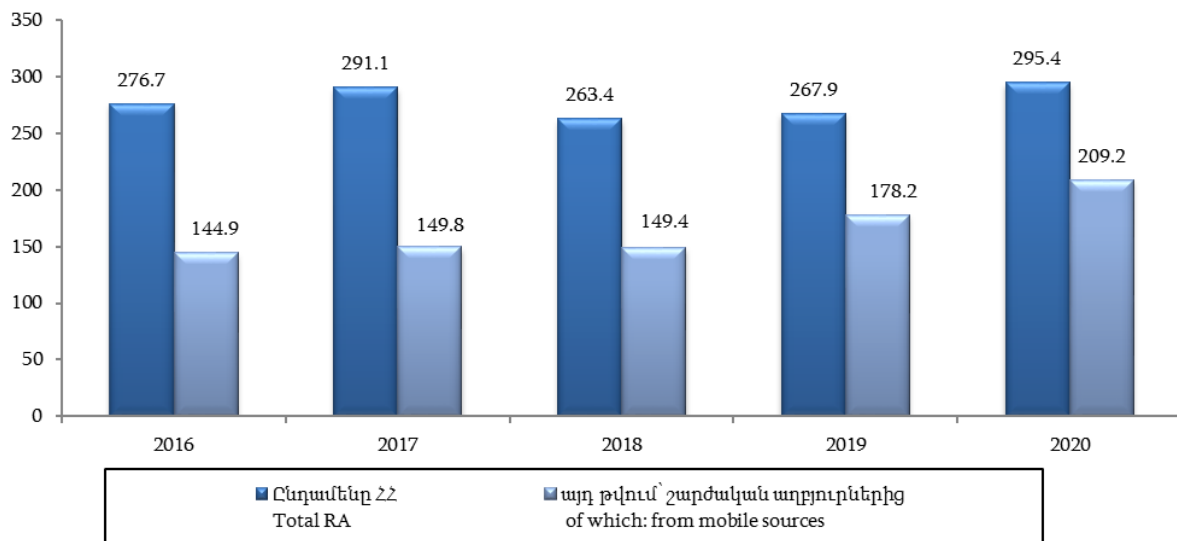
տոննա
tons

		Ընդամենը Total
Ազոտի օքսիդներ (NO _x)	Nitric oxides (NO _x)	20 952.0
Ցնդող օրգանական միացություններ (ՑՕՄ)	Volatile organic compounds (VOC)	36 025.0
Ածխածնի օքսիդ (CO)	Carbon oxide (CO)	151 377.0
Մուր (C)	Soot (C)	865.0
Կապար (Pb)	Lead (Pb)	1.1
Ծծմբային անհիդրիդ (SO ₂)	Sulfur dioxide (SO ₂)	8.0
Ընդամենը	Total	209 228.1

Մթնոլորտ արտանետված վնասակար նյութերի քանակը, 2016-2020թթ.

Quantity of hazardous substances emitted into atmosphere, 2016-2020

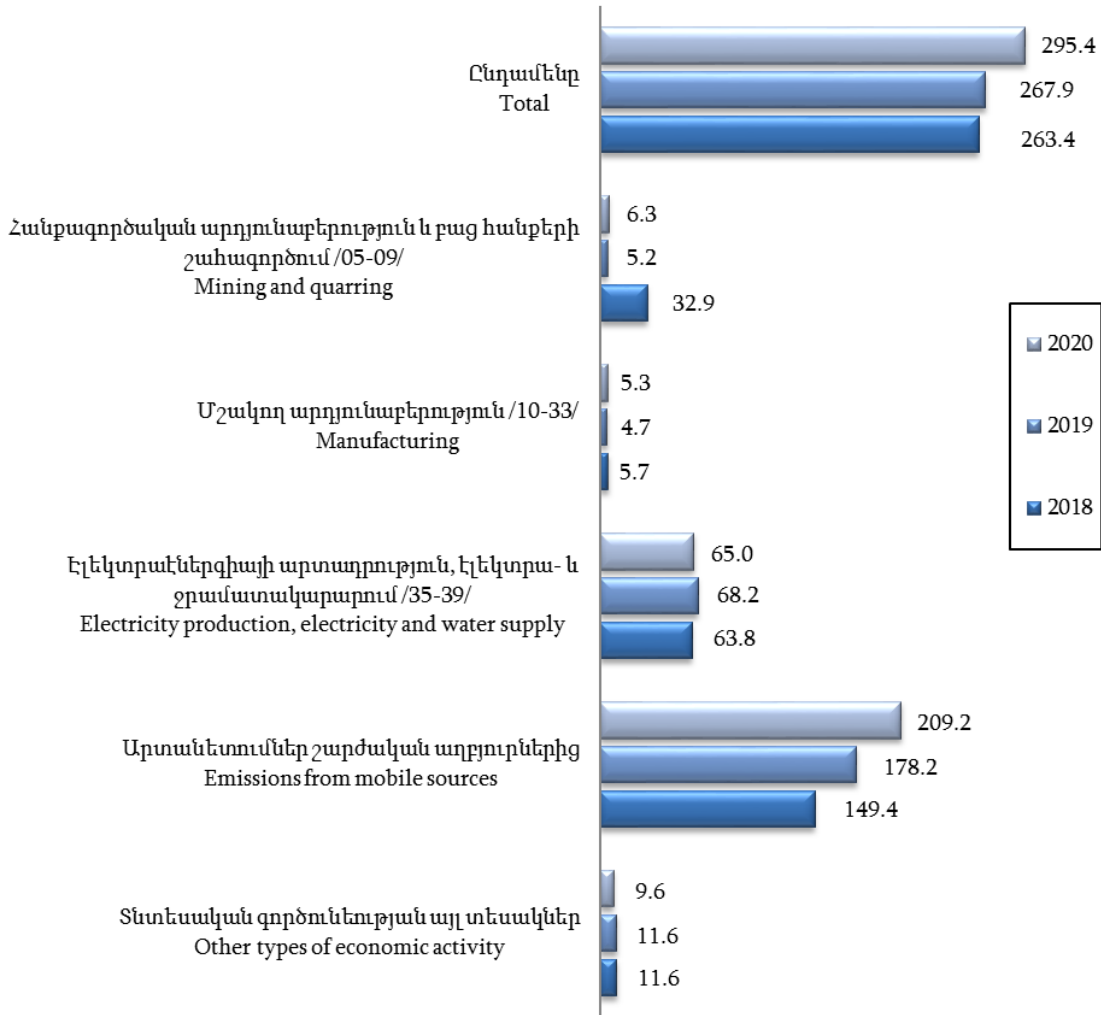
հազ. տ
thsd. t

Մթնոլորտային արտանետումներն ըստ տնտեսական գործունեության
 հիմնական տեսակների (ըստ ՏԳՏԴ խմբ. 2-ի), 2018-2020թթ.

Emissions of hazardous substances into atmosphere by the main types of
 economic activities (by NACE REV. 2), 2018-2020

հազ. տ
 thsd. T

Հավելված 8
Annex 8

Արտանետման անշարժ աղբյուրներից անջատված վնասակար նյութերի
քանակն ըստ ՀՀ մարզերի և Երևան քաղաքի, 2016-2020թթ.

Quantity of hazardous substances detached from stationary sources
of emission by RA marzes and Yerevan city, 2016-2020

տոննա
tons

		2016	2017	2018	2019	2020
ք. Երևան	Yerevan city	20 864.9	19 780.4	17 181.4	13 538.2	14 353.7
Արագածոտն	Aragatsotn	545.7	636.3	451.6	564.8	633.7
Արարատ	Ararat	61 499.1	75 064.5	110 821.1	121 253.8	146 336.5
Արմավիր	Armavir	2 608.4	2 637.5	1 835.8	1 692.9	1 918.4
Գեղարքունիք	Gegharkunik	3 040.8	10 326.5	10 554.4	9 612.6	9 864.6
Լոռի	Lori	51 231.5	47 060.4	35 027.8	9 514.1	11 628.1
Կոտայք	Kotayk	28 295.2	32 126.2	32 329.1	23 621.3	46 112.2
Շիրակ	Shirak	1 227.5	1 297.5	1 010.8	1 018.2	1 110.7
Սյունիք	Syunik	9 325.1	28 918.1	17 693.1	10 685.6	10 302.0
Վայոց ձոր	Vayots Dzor	334.2	297.5	252.5	239.0	278.5
Տավուշ	Tavush	20 110.3	21 523.8	16 673.4	19 411.9	14 675.2
Ընդամենը ՀՀ	Total RA	199 082.7	239 668.7	243 831.0	211 152.4	257 213.6

Արտանետման անշարժ աղբյուրներից անջատված նյութերից որսված վնասակար նյութերի
քանակն ըստ ՀՀ մարզերի և Երևան քաղաքի, 2016-2020թթ.

Quantity of captured pollutants from substances detached from stationary sources
by RA marzes and Yerevan city, 2016-2020

տոննա
tons

		2016	2017	2018	2019	2020
ք. Երևան	Yerevan city	3 860.0	2 847.0	3 490.0	6.2	-
Արագածոտն	Aragatsotn	-	-	-	-	-
Արարատ	Ararat	58 807.0	72 062.7	108 123.7	118 569.5	143 142.9
Արմավիր	Armavir	-	-	-	-	-
Գեղարքունիք	Gegharkunik	-	-	-	-	-
Լոռի	Lori	-	-	-	-	-
Կոտայք	Kotayk	4 210.4	9 027.0	11 023.0	2 651.4	27 868.0
Շիրակ	Shirak	-	-	-	-	-
Սյունիք	Syunik	389.6	14 473.0	7 182.4	208.4	-
Վայոց ձոր	Vayots Dzor	-	2.2	4.1	2.4	-
Տավուշ	Tavush	-	-	-	-	-
Ընդամենը ՀՀ	Total RA	67 267.0	98 411.9	129 823.2	121 437.9	171 010.9

Արտանետման անշարժ աղբյուրներից մթնոլորտ արտանետված վնասակար նյութերի քանակն ըստ ՀՀ մարզերի և Երևան քաղաքի, 2016-2020թթ.

Quantity of hazardous substances emitted into atmosphere from stationary sources of emission by RA marzes and Yerevan city, 2016-2020

տոննա
tons

		2016	2017	2018	2019	2020
ք. Երևան	Yerevan city	17 004.9	16 933.4	13 691.4	13 532.0	14 353.7
Արագածոտն	Aragatsotn	545.7	636.3	451.6	564.8	633.7
Արարատ	Ararat	2 692.1	3 001.8	2 697.4	2 684.3	3 193.6
Արմավիր	Armavir	2 608.4	2 637.5	1 835.8	1 692.9	1 918.4
Գեղարքունիք	Gegharkunik	3 040.8	10 326.5	10 554.4	9 612.6	9 864.6
Լոռի	Lori	51 231.5	47 060.4	35 027.8	9 514.1	11 628.1
Կոտայք	Kotayk	24 084.8	23 099.2	21 306.1	20 969.9	18 244.2
Շիրակ	Shirak	1 227.5	1 297.5	1 010.8	1 018.2	1 110.7
Սյունիք	Syunik	8 935.5	14 445.1	10 510.7	10 477.2	10 302.0
Վայոց ձոր	Vayots Dzor	334.2	295.3	248.4	236.6	278.5
Տավուշ	Tavush	20 110.3	21 523.8	16 673.4	19 411.9	14 675.2
Ընդամենը ՀՀ	Total RA	131 815.7	141 256.8	114 007.8	89 714.5	86 202.7

Արտանետման անշարժ աղբյուրներից մթնոլորտային արտանետումների քանակն ըստ նյութերի, 2016-2020թթ.

Quantity of atmospheric emissions from stationary sources by substances, 2020

տոննա
tons

	2016	2017	2018	2019	2020
Փոշի Dust	4 199.7	5 391.6	5 864.8	5 972.6	6 979.5
Ծանր մետաղներ Heavy metals	24.9	47.6	35.3	17.2	2.9
Ազոտի օքսիդներ (առանց էնթօքսիդի) Nitrogen oxides (without protoxide)	1 487.4	1 595.2	1 828.3	1 928.6	2 041.1
Ծծմբային անհիդրիդ (SO ₂) Sulfur dioxide (SO ₂)	38 744.6	38 489.6	28 571.3	896.4	850.2
Ածխածնի օքսիդ Carbon oxide	2 306.5	2 703.3	3 168.5	2 913.6	3 512.3
Ածխաջրածիններ (առանց ՑՕՄ-ի) Hydrocarbons (without VOC)	84 270.0	91 861.8	73 962.3	77 123.9	71 917.0
Ցնդող օրգանական միացություններ Volatile organic compounds	580.8	772.3	427.1	560.3	600.0
Այլ նյութեր Other substances	201.8	395.4	150.2	301.9	299.7
Ընդամենը Total	131 815.7	141 256.8	114 007.8	89 714.5	86 202.7

Արտանետման անշարժ աղբյուրներից մթնոլորտ արտանետված փոշու քանակն
ըստ ՀՀ մարզերի և Երևան քաղաքի, 2016-2020թթ.

Quantity of dust emissions from stationary sources by
RA marzes and Yerevan city, 2016-2020

ա) ընդամենը

a) total

տոննա
tons

		2016	2017	2018	2019	2020
ք.Երևան	Yerevan city	533.2	508.4	736.7	789.5	747.8
Արագածոտն	Aragatsotn	101.7	161.4	125.9	144.2	166.4
Արարատ	Ararat	388.5	510.9	688.2	764.3	882.5
Արմավիր	Armavir	35.1	32.1	23.7	28.2	26.1
Գեղարքունիք	Gegharkunik	1 596.6	1 598.7	1 637.5	1 670.5	2 146.5
Լոռի	Lori	697.8	721.9	535.4	522.8	590.2
Կոտայք	Kotayk	441.9	617.5	664.4	508.0	816.2
Շիրակ	Shirak	156.3	204.8	251.3	238.2	246.1
Սյունիք	Syunik	163.7	905.5	1 063.8	1 172.8	1 222.2
Վայոց ձոր	Vayots Dzor	16.6	12.6	31.9	16.6	35.2
Տավուշ	Tavush	68.3	117.8	105.9	117.5	100.3
Ընդամենը ՀՀ	Total RA	4 199.7	5 391.6	5 864.7	5 972.6	6 979.5

բ) օրգանական

b) organic

տոննա
tons

		2016	2017	2018	2019	2020
ք.Երևան	Yerevan city	61.6	53.5	50.8	55.3	59.7
Արագածոտն	Aragatsotn	0.1	2.3	1.7	2.0	2.1
Արարատ	Ararat	21.1	12.7	12.4	17.5	13.9
Արմավիր	Armavir	10.1	9.2	9.2	7.5	22.8
Գեղարքունիք	Gegharkunik	5.6	5.8	3.5	1.6	27.4
Լոռի	Lori	17.3	41.0	20.1	13.5	11.7
Կոտայք	Kotayk	11.6	19.2	25.7	5.5	5.5
Շիրակ	Shirak	5.2	4.3	4.5	2.0	14.8
Սյունիք	Syunik	0.2	0.5	0.2	0.3	38.3
Վայոց ձոր	Vayots Dzor	0.1	0.0	0.7	0.0	0.0
Տավուշ	Tavush	0.9	0.2	0.1	0.3	-
Ընդամենը ՀՀ	Total RA	133.8	148.7	128.9	105.5	196.2

գ) անօրգանական

c) non-organic

տոննա
tons

		2016	2017	2018	2019	2020
ք.Երևան	Yerevan city	471.6	454.9	685.9	734.2	688.1
Արագածոտն	Aragatsotn	101.6	159.1	124.2	142.2	164.3
Արարատ	Ararat	367.4	498.2	675.8	746.8	868.6
Արմավիր	Armavir	25.0	22.9	14.5	20.7	3.3
Գեղարքունիք	Gegharkunik	1 591.0	1 592.9	1 634.0	1 668.9	2 119.1
Լոռի	Lori	680.5	680.9	515.3	509.3	578.5
Կոտայք	Kotayk	430.3	598.3	638.7	502.5	810.7
Շիրակ	Shirak	151.1	200.5	246.8	236.2	231.3
Սյունիք	Syunik	163.5	905.0	1 063.6	1 172.5	1 183.9
Վայոց ձոր	Vayots Dzor	16.5	12.6	31.2	16.6	35.2
Տավուշ	Tavush	67.4	117.6	105.8	117.2	100.3
Ընդամենը ՀՀ	Total RA	4 065.9	5 242.9	5 735.8	5 867.1	6 783.3

Արտանետման անշարժ աղբյուրներից մթնոլորտային արտանետումների տեսակարար
ցուցանիշներն ըստ ՀՀ մարզերի և Երևան քաղաքի, 2016-2020թթ.

Specific indicators of atmospheric emissions from stationary sources
by RA marzes and Yerevan city, 2016-2020

	Արտանետումները					Emissions				
	մեկ բնակչի հաշվով, կգ per capita, kg					մեկ կմ ² հաշվով, կգ ¹ per km ² , kg ¹				
	2016	2017	2018	2019	2020	2016	2017	2018	2019	2020
ք. Երևան Yerevan city	15.8	15.7	12.7	12.5	13.2	76 255.2	75 934.5	61 396.4	60 681.6	64 366.4
Արագածոտն Aragatsotn	4.2	5.0	3.6	4.5	5.1	198.0	230.9	163.9	204.9	229.9
Արարատ Ararat	10.4	11.6	10.5	10.5	12.4	1 288.1	1 436.3	1 290.6	1 284.4	1 528.0
Արմավիր Armavir	9.8	9.9	6.9	6.4	7.3	2 100.2	2 123.6	1 478.1	1 363.0	1 544.6
Գեղարքունիք Gegharkunik	13.1	44.9	46.1	42.2	43.4	746.7	2 536.5	2 592.1	2 361.9	2 424.0
Լոռի Lori	229.7	214.5	162.2	44.4	54.6	13 485.5	12 387.6	9 220.3	2 504.4	3 060.8
Կոտայք Kotayk	95.1	91.7	84.9	83.5	72.7	11 545.9	11 073.4	10 213.9	10 052.7	8 746.0
Շիրակ Shirak	5.1	5.5	4.3	4.4	4.8	458.0	484.1	377.2	379.9	414.4
Սյունիք Syunik	64.2	104.1	76.0	76.2	75.4	1 983.0	3 205.7	2 332.6	2 325.2	2 286.3
Վայոց ձոր Vayots Dzor	6.6	5.9	5.0	4.9	5.8	144.8	127.9	107.6	102.5	120.7
Տավուշ Tavush	160.9	173.6	135.4	159.3	121.3	7 437.2	7 960.0	6 166.2	7 179.0	5 427.2
Ընդամենը ՀՀ Total RA	44.1	47.4	38.4	30.3	29.1	4 630.5	4 962.4	4 005.2	3 151.9	3 028.5

Շարժական աղբյուրներից մթնոլորտ արտանետված վնասակար նյութերի քանակը, 2016-2020թթ.

Quantity of hazardous substances emitted from mobile sources into atmosphere, 2016-2020

տոննա
tons

	2016	2017	2018	2019	2020
Ազոտի օքսիդներ (NO _x) Nitric oxides (NO _x)	14 802.0	15 802.0	15 470.0	17 791.0	20 952.0
Ցնդող օրգանական միացություններ (ՑՕՄ) Volatile organic compounds (VOC)	24 029.0	24 705.0	24 293.0	29 666.0	36 025.0
Ածխածնի օքսիդ (CO) Carbon oxide (CO)	105 550.0	108 668.0	109 164.0	130 130.0	151 377.0
Մուր (C) Soot (C)	513.0	597.0	492.0	577.0	865.0
Կապար (Pb) Lead (Pb)	0.7	0.7	0.7	0.9	1.1
Ծծմբային անհիդրիդ (SO ₂) Sulfur dioxide (SO ₂)	5.0	6.0	5.0	6.0	8.0
Ընդամենը Total	144 899.7	149 778.7	149 424.7	178 170.9	209 228.1

¹ Առանց Սևանա լճի հայելու մակերեսի:
Excluding mirror surface of Sevan Lake.

Շարժական աղբյուրներից մթնոլորտ արտանետված վնասակար նյութերի քանակը և
տեսակարար ցուցանիշները, 2016-2020թթ.

Quantity of hazardous substances emitted from mobile sources into
atmosphere and specific indicators, 2016-2020

	Արտանետումները		Emissions
	ընդամենը, տ total, t	մեկ քառ. կմ հաշվով, տ ¹ per square km, t ¹	մեկ բնակչի հաշվով, կգ per capita, kg
2016	144 899.7	5.1	48.5
2017	149 778.7	5.3	50.3
2018	149 424.7	5.2	50.3
2019	178 170.9	6.3	60.1
2020	209 228.1	7.0	70.6

Արտանետման անշարժ և շարժական աղբյուրներից մթնոլորտ արտանետված
վնասակար նյութերի հիմնական ցուցանիշները, 2016-2020թթ.

Main indicators of hazardous substances emitted from stationary and
mobile sources into atmosphere, 2016-2020

		2016	2017	2018	2019	2020
Ծծմբային անհիդրիդ Sulphur dioxide	ընդամենը, հազ. տ total, thsd. t	38.76	38.5	28.61	0.91	0.86
	մեկ շնչի հաշվով, կգ per capita, kg	12.95	12.92	9.64	0.31	0.29
	մեկ կմ ² հաշվով, տ per km ² , t	1.3	1.29	0.96	0.03	0.03
Ազոտի օքսիդներ Nitrogen oxides	ընդամենը, հազ. տ total, thsd. t	16.29	17.4	17.3	19.72	22.99
	մեկ շնչի հաշվով, կգ per capita, kg	5.44	5.84	5.83	6.66	7.76
	մեկ կմ ² հաշվով, տ per km ² , t	0.55	0.59	0.58	0.66	0.77
Ոչ մեթանային ցնդող օրգանական միացություններ Non-methane volatile organic compounds	ընդամենը, հազ. տ total, thsd. t	24.61	25.48	24.73	30.23	36.63
	մեկ շնչի հաշվով, կգ per capita, kg	8.22	8.55	8.33	10.2	12.37
	մեկ կմ ² հաշվով, տ per km ² , t	0.83	0.86	0.83	1.02	1.23
Ածխածնի օքսիդ Carbon monoxide	ընդամենը, հազ. տ total, thsd. t	107.86	110.3	112.4	133.04	154.88
	մեկ շնչի հաշվով, կգ per capita, kg	36.05	37.02	37.86	44.91	52.3
	մեկ կմ ² հաշվով, տ per km ² , t	3.63	3.71	3.78	4.47	5.21

¹ Առանց Սևանա լճի հայելու մակերեսի:
Excluding mirror surface of Sevan Lake.

Մթնոլորտային արտանետումներն ըստ տնտեսական գործունեության
հիմնական տեսակների (ըստ ՏԳՏԴ խմբ. 2-ի), 2016-2020թթ.

Emissions of hazardous substances into atmosphere by the main types of
economic activities (by NACE REV. 2), 2016-2020

հազ. տ
thsd. t

	2016	2017	2018	2019	2020
Հանքագործական արդյունաբերություն և բացահանքերի շահագործում (B 05-09) Mining and quarrying (B 05-09)	41.6	43.0	32.9	5.2	6.3
Մշակող արդյունաբերություն (C 10-33) Manufacturing (C 10-33)	3.4	4.0	5.7	4.7	5.3
Էլեկտրաէներգիայի արտադրություն, էլեկտրա- և ջրամատակարարում (D 35-39) Electricity production, electricity and water supply (D 35-39)	78.5	82.5	63.8	68.2	65.0
Արտանետումներ շարժական աղբյուրներից Emissions from mobile sources	144.9	149.8	149.4	178.2	209.2
Տնտեսական գործունեության այլ տեսակներ Other economic activities	8.3	11.7	11.6	11.6	9.6
Ընդամենը Total	276.7	291.0	263.4	267.9	295.4

Ջերմոցային գազերի արտանետումներն ըստ ոլորտների (CO₂ համարժեքով), 1990-2017թթ.¹

Greenhouse gas emissions into atmosphere by sectors (in CO₂ equivalents), 1990-2017¹

հազ. տ
thsd. t

	1990	2000	2005	2010	2015	2016	2017
Էներգետիկա Energy	22 719.35	4 255.09	5 252.55	5 809.63	6 760.54	6 623.41	7 087.43
Արդյունաբերական գործընթացներ ² Industrial processes ²	631.16	148.85	348.76	318.26	215.66	155.85	262.57
F գազեր ³ F gases ³	0.00	4.00	46.33	268.94	575.95	640.30	687.93
Գյուղատնտեսություն Agriculture	2 085.72	1 373.98	1 621.57	1 534.90	2 135.32	2 283.59	1 965.43
Թափոններ Waste	418.79	513.83	557.43	564.82	601.79	608.72	620.68
Ընդհանուր արտանետումներ Total emissions	25 855.02	6 295.75	7 826.64	8 496.55	10 289.26	10 311.87	10 624.04
Անտառային տնտեսություն և այլ հողօգտագործում Forestry and other land use	-736.90	-467.77	-523.74	-550.07	-478.91	-488.02	-470.57
Ջուտ արտանետումներ Net emissions	25 118.12	5 827.98	7 302.90	7 946.48	9 810.35	9 823.85	10 153.47

¹ Աղբյուրը հանդիսանում է Շրջակա միջավայրի նախարարության կողմից մշակված ՀՀ ջերմոցային գազերի (ՋԳ) ազգային կադաստրի հաշվետվությունը 1990-2017թթ. համար: ՋԳ արտանետումների փոփոխությունները պայմանավորված են ավելի բարձր կարգի մեթոդաբանությունների կիրառմամբ և արտանետումների նոր աղբյուրների դիտարկմամբ:

The source is the report of the RA Greenhouse gas (GHG) National Cadastre developed by the Ministry of Environment for 1990-2017. Changes in GHG emissions are due to the application of higher tier approaches and consideration of GHG emission new categories.

² Առանց F գազերի:
Excluding F gases.

³ F գազերը վերաբերում են ֆտորածխածիններին (HFC-ներ) և ծծմբի հեքսաֆտորիդին (SF₆):
F gases refer to hydrochlorofluorocarbons (HFCs) and sulfur hexafluoride (SF₆).

Ջերմոցային գազերի արտանետումներն ըստ նյութերի (CO₂ համարժեքով), 1990-2017թթ.¹

Greenhouse gas emissions into atmosphere by substances (in CO₂ equivalents), 1990-2017¹

	1990	2000	2005	2010	2015	2016	2017
Ածխածնի երկօքսիդ (CO ₂), հազ. տ Carbon dioxide (CO ₂), thsd. t	21 537.52	3 252.58	4 252.56	4 610.87	5 358.00	5 107.90	5 631.08
Ազոտի ենթօքսիդ (N ₂ O), հազ. տ Nitrous oxides (N ₂ O), thsd. t	1 035.99	696.80	827.67	777.30	1 083.76	1 249.90	1 055.23
Մեթան (CH ₄), հազ. տ Metan (CH ₄), thsd. t	3 281.50	2 342.37	2 700.08	2 839.44	3 271.55	3 313.77	3 249.81
Հիդրոֆտորածխածիններ (HFCs), հազ. տ Hydrofluorocarbons (HFCs), thsd. t	0.00	3.96	45.08	266.61	573.36	637.70	685.34
Ծծմբի հեքսաֆտորիդ (SF ₆), հազ. տ Sulfur hexafluoride (SF ₆), thsd. t	0.00	0.04	1.25	2.34	2.59	2.59	2.59
Ընդամենը, հազ. տ Total, thsd. t	25 855.02	6 295.75	7 826.64	8 496.55	10 289.26	10 311.87	10 624.04
Արտանետումները մեկ շնչի հաշվով, տ Emissions per capita, t	7.3	2.0	2.5	2.8	3.4	3.4	3.6

¹ Աղբյուրը հանդիսանում է Շրջակա միջավայրի նախարարության կողմից մշակված ՀՀ ջերմոցային գազերի (ՋԳ) ազգային կադաստրի հաշվետվությունը 1990-2017թթ. համար: ՋԳ արտանետումների փոփոխությունները պայմանավորված են ավելի բարձր կարգի մեթոդաբանությունների կիրառմամբ և արտանետումների նոր աղբյուրների դիտարկմամբ:

The source is the report of the RA Greenhouse gas (GHG) National Cadastre developed by the Ministry of Environment for 1990-2017. Changes in GHG emissions are due to the application of higher tier approaches and consideration of GHG emission new categories.